

Coetera de Can Gurguí Gros

Vallromanes

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Est del terme
Emplaçament Camí Vell de Teià

Coordenades:

Latitud: 41.52292
Longitud: 2.32178
UTM Est (X): 443414
UTM Nord (Y): 4597031

Classificació

Número de fitxa 08296 - 146
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1902
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: És accessible; degradació interiors
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 08297A00300015

Fitxes associades:

[Can Gurguí \(o Can Gurguí Gros\)](#)

[Can Gurguí Gros \(Jaciment\)](#)

[Coetera de Can Layret \(o Lairet\)](#)

Autoria de la fitxa F. Xavier Menéndez i Pablo OPC

Data de registre de la dt., 09/07/2013 - 02:00

fitxa:

Descripció

Petit edifici de planta quadrada i de teulada vermella ubicat davant la masia de Can Gurguí Gros (actual restaurant). Es pot accedir entrant per la finestra trigeminada decorada amb columnes, actualment esberlada. Presenta un terra de rajoles a pressió, amb una petita decoració al zocal. Unes bigues de fusta aguanten les teules de la coberta, a quatre vessants. També s'observen unes inicials al penell, que correspondrien a l'amo, en Joaquim Layret. Té uns bancs a l'exterior per reposar.

Observacions:

S'observa al sostre moltes senyals negres que deuen ser el resultat tal vegada d'alguna explosió fortuïta de pólvora dins l'estatge. El canó el guardaven en aquestes casetes junt amb la matèria explosiva i els coets o les granades. Quan s'havia de fer servir, treien el canó a l'exterior, encenien la metxa i els dos artillers s'amagaven dins la caseta abans de l'explosió.

Història

Coneixem la inauguració d'aquesta coetera per una notícia del periòdic La Veu del Vallès del dia 30 de març de l'any 1902: "El dia de Sant Joseph, devant de numerosa concurrència van tenir lloch las provas del canó granifuch de doble efecte de don Alfons Bori, presenciadas personalment per l'enginyer don Claudi Baradat. Dit canó granifuch està instalat à la finca anomenada "Gurgui", de Vallromanas, propietat de don Joaquim Layret, membre de la "Lliga de Propietaris de Montornès". Els ensajos s'efectuaren ab èxit complet, fentse nutrits disparos de sencill y doble efecte. Entre la distingida concurrència hi havia'l president de dita "Lliga de Propietaris" y'l digne senyor Rector de Vallromanas Mossèn Bou, els quals després de felicitar al enginyer de la casa constructora per tan notable aparell, se reuniren en fraternal banquet ofert pel senyor Layret, à qui varen fer extensivas las felicitacions" El propietari de la Masia de can Gurguí també era Joaquim Layret. A finals del s. XIX es van estendre per Europa un canons ignífugs contra les pedregades (el primer que ens consta fou inventat per Albert Stiger, un propietari agrícola austríac el 1880). La 1a. empresa espanyola de "cañones granífugos" es crea el 1900, i a catalunya, el 1901, a Manresa, "para prevenir la formación de tormentas de granizo". Eren dispositius verticals de 6 m. d'alçada en forma de con (1 m. obertura) que disparaven cada 5" diversos projectils activats per pólvora a més de 1000m d'alçada uns 15-30' abans de cada tempesta, per tal de "reventar" els núbols carregats de pedra i provocar pluja fina. Posteriorment, es va estendre més l'ús de coets pirotècnics que no l'ús de canons. Calia una caseta aprop per guardar el material i refugiar-se els artillers, que havien de ser dos (un carregant i l'altre disparant). A la Serralada Litoral va tenir lloc aquesta pràctica (per protegir la viticultura), però on més es conserven aquestes estructures és al Delta de l'Ebre, on es diuen "coeteres". L'autor del Blog li du "coetera" prenent el nom de l'Ebre. La veritat és que durant un temps tothom es va imaginar que les coeteres eren eficaces, però aviat va prevaldre la sensació de que els efectes eren nuls i que no servia per res aquell disparar al cel. En pocs anys la fantasia es va acabar.

Bibliografia

Blog "Per camins històrics", Francesc Costa Oller. Entrada "Les coeteres secretes de la Serralada Litoral" <http://francesccosta.wix.com/percaminshistorics>

